

In het kader van de jaarrekening heeft de fractie Westland Verstandig onderstaande vraag gesteld. In de beantwoording van het college is het verstrekken van de bijgevoegde bijlage aangekondigd.

Vraag

Op pagina 208 wordt melding gemaakt van een objectief onderzoek naar de werkwijze in de gemeentehuizen. Kunt u dat onderzoek aan de Raad toezenden? Is ook het aanvullend onderzoek al gereed? Wat waren de bevindingen daarvan?

Antwoord

Het onderzoek naar de benutting van de gemeentehuizen verloopt gefaseerd.

De eerste fase betreft een ambtelijke verkenning van de problematiek. Hiervan is een rapport opgesteld dat wij u separaat toesturen. Het onderzoek bevindt zich thans in de tweede fase. Een verdieping van de probleemverkenning die in samenspraak met de OR is vormgegeven. Deze fase richt zich op maatregelen die op korte termijn zouden kunnen bijdragen aan een betere benutting van de beschikbare ruimte. Te denken valt bijvoorbeeld aan het frequenter benutten van de fractiekamers, de vergaderfaciliteiten en het cursuslokaal.

Nadat deze maatregelen zijn geïmplementeerd, zullen de effecten ervan in kaart worden gebracht. Op grond daarvan zal de richting van de volgende onderzoeksfase worden bepaald.

Onderzoek beschikbaarheid werkplekken

1. Inleiding

Het Directieteam besprak onlangs een aantal knelpunten die worden ervaren met betrekking tot de huisvesting van medewerkers. Primair lijken die zich voor te doen aan de Verdilaan maar ook in De Laan van de Glazen Stad zijn er aandachtspunten. Naast een aantal knelpunten dat betrekking heeft op de functionaliteit van het gebouw (klimaat, zonwering, privacy) gaat het vooral ook om het aantal beschikbare werkplekken in relatie tot de bezetting daarvan. Dit vormt aanleiding voor een onderzoek. Via een collegevoorstel is dit onderzoek begin mei in opdracht gegeven.

2. Opdracht

In de collegenota is de volgende onderzoeksopdracht gegeven:

De geschetste ontwikkelingen leiden tot (ervaren) problematiek in het aantal werkplekken vs. de bezetting die zich vooral in het pand Verdilaan openbaart maar breder geldt. Derhalve wordt via de volgende drie sporen de problematiek nader in kaart gebracht en worden oplossingen voorgesteld.

2.1. Gekwantificeerd in beeld brengen van de problematiek

Om een objectief, gekwantificeerd beeld te krijgen wordt een extern bureau gevraagd om voor beide gebouwen de bezetting van het aantal werkplekken in beeld te brengen.

2.2. Onderzoek naar het effectiever inzetten van het werkplekconcept

Dit deel van het onderzoek is erop gericht om te bezien of door aanvullende maatregelen meer naar de gehanteerde flexfactor kan worden toegegroeid. Het gaat hier bijvoorbeeld om het nader bezien van roosters (verdeling over de werkdagen), aanvullende mogelijkheden om thuis te werken en nut/noodzaak van vaste werkplekken scherp te analyseren. Vooralsnog lijkt dit deel van het onderzoek met name relevant voor de medewerkers gehuisvest in de Verdilaan omdat daar het meest urgente knelpunt wordt ervaren.

2.3. In beeld brengen van de mogelijkheden om het aantal werkplekken uit te breiden

Onderzocht zal worden of en op welke wijze het aantal werkplekken aan zowel de Verdilaan als De Laan van de Glazen Stad kan worden uitgebreid. Daarbij zullen drie categorieën worden gehanteerd:

- Aanpassingen eenvoudig in te passen zonder inbreuk op het werkplekconcept.
- Aanpassingen eenvoudig in te passen met enige inbreuk op het werkplekconcept.
- Aanpassingen die bouwkundige ingrepen vergen.

Onderzoek richt zich in het omzetten van algemene- en vergaderruimten in werkplekken, omzetten van individuele stilleruimte in werkplekken et cetera. In deze fase van het onderzoek blijft het in beeld brengen van de oplossingen beperkt tot aanpassingen binnen de bestaande gebouwen. Indien mocht blijken dat dit te weinig oplossing biedt, kunnen in een vervolgoopdracht andere alternatieven worden bekeken.

2.3.1. Overig

In de opdracht is aangegeven dat een aantal andere ervaren belemmeringen (klimaat, privacy) direct in dit onderzoek dienen te worden meegenomen. Overleg met de projectorganisatie (contractmanagement), die nog actief is vanwege het nog niet voltooid zijn van de oplevering van de panden, heeft geleerd dat deze punten nog onderdeel van gesprek zijn vanuit de projectorganisatie in het gesprek met De Groene Schakel. Overleg hierover loopt al enige tijd en zal op korte termijn leiden tot oplossing van de knelpunten.

Een nader onderzoek naar de oplossing van deze knelpunten is dus niet nodig in dit stadium.

3. Ontwikkelingen in de afgelopen periode

3.1. Uitgangspunten/aannames onder het gekozen werkplekconcept pakken in de praktijk anders uit

In het werkplekconcept is een generieke norm gehanteerd voor de flexfactor. Daarbij is geen onderscheid gemaakt in functiegroepen. Nu inmiddels bijna een jaar in de nieuwe huisvesting wordt gewerkt, lijkt dat in de praktijk anders. Dat wordt met name in het pand aan de Verdilaan zichtbaar. Een groot aantal medewerkers geeft aan een volwaardige werkplek nodig hebben met een beeldscherm of zelfs met 2 beeldschermen. De flexibele werkplekken in diverse ruimtes waar alleen een thin client kan worden gebruikt worden daarom slechts beperkt gebruikt.

Bovendien spreekt een aantal teams de behoefte uit om bij elkaar te zitten (vanwege afstemming, overnemen van werk et cetera) en dus te werken met een vaste werkplek in plaats van een flexibele. Ook is het percentage medewerkers dat thuis werkt kleiner dan verwacht.

Hierbij dient te worden vermeld dat er geen sprake is van sturing op of handhaving van het gekozen werkplekconcept. Eerder werd verwacht dat medewerkers elkaar zouden aanspreken op verkeerd gedrag met betrekking tot de huisvestingsafspraken. Dit blijkt in praktijk niet veel te gebeuren.

3.2. Er is sprake van een groter aantal fte's/bezetting dan waarmee in berekeningen rekening is/kon worden gehouden

Bij de bepaling van het noodzakelijke aantal werkplekken in de nieuwe gebouwen is een aantal uitgangspunten gehanteerd met betrekking tot bezetting, inhuur en invulling van taakstellingen. Er is nu echter sprake van een hogere structurele externe inhuur vanwege het uitvoeren van nieuwe taken. Het gaat bij het cluster Dienstverlening om 34,26 fte. Inmiddels loopt een aanvraag om in verband hiermee de formatie met 37 fte uit te breiden. Ook loopt er een benchmark-onderzoek met betrekking tot de taken in het Sociaal Domein en de bezetting hiervoor.

Wanneer er bij het bepalen van het noodzakelijke aantal werkplekken was uitgegaan van een formatie van 37 extra fte bekend was geweest, had dit (op basis van de norm van 0,85 werkplekken per fte) geleid tot 31 extra werkplekken in verschillende verschijningsvormen (dus niet alleen basiswerkplekken).

3.3. Een verder toenemende formatie/bezetting is voor de toekomst niet uit te sluiten

Los van de huidige bezetting is het niet uit te sluiten dat de formatie/bezetting in de komende periode verder toeneemt. Enerzijds door investeringen in de formatie om de basis op orde te houden, anderzijds door nieuwe ontwikkelingen (o.a. voortvloeiend vanuit het Interbestuurlijk Programma) en de aantrekkende economie (toenemende vraag) waarvoor mogelijk ook extra formatie nodig is. Door nu het onderzoek uit te voeren, kan ook op deze ontwikkelingen worden geanticipeerd.

3.4. Er zijn tijdelijk extra werkplekken in gebruik genomen in de ruimte van het werkplein in het pand van Patijnenburg, maar deze situatie is eindig

Op de dagen met een drukke bezetting is gekozen voorlopig het probleem van schaarste van basiswerkplekken van het cluster DV op te lossen door op de drukke dagen wisselend een team een dag te laten werken in het pand van Patijnenburg. Deze ruimte is echter niet ongelimiteerd beschikbaar omdat de huur van deze ruimte per 2020 is opgezegd. Daarmee lijkt op dat moment het knelpunt verder toe te nemen.

4. Resultaten van het onderzoek spoor 1: Gekwantificeerd in beeld brengen van de problematiek

4.1. aanpak

Om een objectief, gekwantificeerd beeld te krijgen heeft een extern gespecialiseerd bedrijf een bezettingsgraadmeting uitgevoerd in de panden. In week 24 en 25 is dat gedaan in de panden aan de Verdilaan en in de ruimte die voor de gemeente Westland beschikbaar is en deels wordt gebruikt in het pand van Patijnenburg. Dit laatste is gedaan zodat inzichtelijk is hoeveel medewerkers in totaal behoefte hadden aan een werkplek op dat moment van de dag. De medewerkers van het laatstgenoemde pand zouden immers normaal gesproken een werkplek aan de Verdilaan moeten kunnen gebruiken.

In week 25 en 27 is de bezettingsgraadmeting uitgevoerd in het pand aan de Laan van de Glazen Stad. Hiermee wordt ook voor dit pand helder hoe de bezetting feitelijk is en kunnen mogelijke uitbreidingen in dit pand die ook in het onderzoek worden onderzocht ook in dit licht worden bekeken.

De uitgebreide resultaten van de meting zijn bijgevoegd als bijlage 3 en 4.

4.2. Problematiek Verdilaan

Vanwege de geschetste problematiek aan de Verdilaan is met behulp van de resultaten van de meting een overzicht gemaakt waarin voor alle meetmomenten het aantal beschikbare werkplekken wordt afgezet tegen het aantal medewerkers dat een werkplek in gebruik had in de panden aan de Verdilaan en het pand van Patijnenburg. Dit overzicht is als bijlage 1a bijgevoegd.

In dit overzicht is de bezetting van alle soorten werkplekken op de verschillende meetmomenten aangegeven. In de kolom "totaal" is het totale aantal medewerkers dat zowel aan de Verdilaan als in het pand van Patijnenburg aan het werk was vermeld. De laatste kolom van het overzicht vermeldt welk aantal basiswerkplekken er op dat moment vrij was aan de Verdilaan.

Uit dit overzicht is af te lezen dat er in het pand aan de Verdilaan van de 145 werkplekken er op alle momenten werkplekken beschikbaar zijn, zelfs wanneer de medewerkers die in het pand van Patijnenburg werken aan de Verdilaan zouden werken.

Zelfs wanneer we de informele werkplekken (24 stuks), die volgens aangeven van het cluster niet geschikt zijn voor het overgrote deel van de werkzaamheden, buiten beschouwing laten zijn er vrijwel altijd voldoende werkplekken beschikbaar. Er was slechts 1 moment in de meetperiode dat het totale aantal medewerkers (126) hoger was dan het aantal "volledige" werkplekken (121). Maar zelfs op dat moment waren er nog (18) basiswerkplekken beschikbaar omdat op dat moment 10 medewerkers gebruik maakten van een informele werkplek.

De beleving van schaarste kan er op bepaalde momenten echter zeker zijn omdat een beperkt aantal lege basiswerkplekken moeilijk te vinden zou kunnen zijn. Een lege plek kan bijvoorbeeld op de begane grond zijn terwijl de medewerker zoekt op de eerste etage waar de meeste werkplekken zijn. Dit wordt natuurlijk versterkt door de wens om bij de teamgenoten in de buurt te werken.

Vanwege het voorgaande en vanwege de eerder geschetste hogere bezetting kan overwogen worden het aantal basiswerkplekken aan te passen om de beschikbaarheid voor medewerkers te verhogen. Zie hiervoor hoofdstuk 7.

Uit het overzicht is tevens te lezen dat er sprake is van pieken en dalen in de bezetting. Overwogen kan worden om te proberen dit te beïnvloeden. In hoofdstuk 5 en 7 wordt hierop verder ingegaan.

Er is tevens een negatief effect doordat werkplekken soms in gebruik gehouden worden terwijl de medewerker niet op de werkplek aanwezig is. Tijdens de meting kan niet worden geconstateerd of het dan om een kortstondige afwezigheid gaat (van minder dan 30

minuten, bijvoorbeeld voor een toiletbezoek of koffie) of om een langere afwezigheid (van meer dan 30 minuten, bijvoorbeeld voor een vergadering). Bekend is dat dit laatste ook gebeurt maar de kwantiteit is niet vast te stellen. Overwogen kan worden dit te proberen te beïnvloeden door bewustwording. Zie hiervoor hoofdstuk 7.

4.3. Problematiek Laan van de Glazen Stad

Ook voor dit pand is met behulp van de resultaten van de meting een overzicht gemaakt waarin voor alle meetmomenten het aantal beschikbare werkplekken wordt afgezet tegen het aantal medewerkers dat een werkplek in gebruik had in het pand aan de Laan van de Glazen Stad. Dit overzicht is als bijlage 1b bijgevoegd.

In dit overzicht is de bezetting van alle soorten werkplekken op de verschillende meetmomenten aangegeven. De laatste 2 kolommen van het overzicht vermelden welke aantal basiswerkplekken en andere werkplekken er op dat moment vrij waren aan de Laan van de Glazen Stad.

Uit dit overzicht is af te lezen dat er in het pand op alle momenten redelijke aantallen werkplekken beschikbaar zijn.

De meting laat zien dat er aan de Laan van de Glazen Stad ook sprake is van pieken en dalen in de bezetting en van veel werkplekken die in gebruik gehouden worden terwijl de medewerker niet op de werkplek aanwezig is. Echter is het aantal beschikbare werkplekken (ook basiswerkplekken) relatief groter dan aan de Verdilaan. Vanwege deze constatering worden verder geen aanbevelingen gedaan met betrekking tot dit pand.

4.4. Representativiteit van het onderzoek

4.4.1. Verdilaan

Vanwege de opdracht was het noodzakelijk de metingen in deze periode te laten uitvoeren. De vraag die moet worden gesteld is of deze periode voldoende representatief is voor de rest van het jaar. Wanneer er sprake zou zijn van bijvoorbeeld een hoog ziekteverzuim of van een hogere verlofopname dan in de rest van het jaar, dan zou dit de meting kunnen beïnvloeden.

Daarom is op basis van een geanonimiseerde uitdraai uit de personeelsadministratie onderzocht hoeveel medewerkers van het cluster Dienstverlening op welke dagen van de week werkten, met andere woorden niet verzuimen, niet roostervrij zijn en geen verlof hebben. E.e.a. is onderzocht over de periode van 1 januari 2018 tot en met de week voorafgaand aan de meting. Dit is opgenomen in het onderstaande schema. Uitgerekend is hoeveel medewerkers gemiddeld op welke dag van de week werkten. Onderaan het schema is af te lezen hoeveel medewerkers gedurende de meetperiode (week 24 en 25) werkten.

Af te lezen is dat er in de meetperiode meer medewerkers werkten dan gemiddeld gedurende de voorgaande periode.

Zelfs wanneer we niet kijken naar de gemiddelde cijfers maar naar de individuele cijfers dan is te zien dat er in de meetperiode bijna altijd meer medewerkers werkten dan gedurende de rest van het jaar.

Op basis daarvan kunnen we stellen dat de meting representatief is.

Uiteraard is het aantal werkende medewerkers niet gelijk aan het aantal in het pand aanwezige medewerkers, maar voor het bepalen van de representativiteit van de meting is dat niet relevant omdat dat ook voor de meetperiode geldt.

Overzicht aantal werkende medewerkers per dag op basis van de personeelsadministratie

weeknr.	maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
1		117	115	128	99
2	141	142	122	138	106
3	141	143	123	143	109
4	139	137	116	136	104
5	138	137	118	145	113
6	144	149	128	149	117
7	145	152	132	141	112
8	145	147	130	145	110
9	141	145	124	139	110
10	141	140	126	138	108
11	145	147	129	148	116
12	144	147	127	147	111
13	147	152	133	148	
14		153	135	158	126
15	156	158	137	162	130
16	154	165	137	161	128
17	155	165	144	157	
18	153	161	144	154	129
19	144	149	128		
20	158	171	145	167	131
21		172	145	168	133
22	177	178	151	173	139
23	171	177	146	164	136
totaal aantal werkende mw's	2979	3504	3035	3309	2367
# dagen geen feestdag zijnde	20	23	23	22	20
gemiddeld # werkende mw's op dag	149	152	132	150	118
meetperiode					
24	164	175	149	168	135
25	162	163	138	155	129

4.4.2. Laan van de Glazen Stad

In de meetperiode van de Laan van de Glazen Stad was er een aantal gebeurtenissen dat waarschijnlijk invloed had op het aantal aanwezigen in het pand.

In het overzicht in bijlage 1b zijn die vermeld. Omdat de meting over 2 weken is uitgevoerd en omdat dergelijke gebeurtenissen niet op dezelfde dag van de week plaatsvonden, is er toch een redelijk beeld van de drukte te geven door dan met name naar die dag te kijken waarop er geen evenement was.

Zo was er bijvoorbeeld op de eerste dinsdagmiddag een PV-uitje, dat waarschijnlijk in minder aanwezigen op dinsdagmiddag resulteerde. Op de tweede dinsdagmiddag was er echter geen evenement. Door juist naar de losse resultaten van de metingen te kijken en naar de piekmomenten, in plaats van naar gemiddelden, kan wel beoordeeld worden hoe het gesteld is met de drukte en kunnen toch conclusies worden getrokken uit de meting.

Overigens is in het overzicht ook te zien dat de piekbezetting op de dinsdag van het PV-uitje juist hoger was. Wellicht waren er juist door het PV-uitje in de ochtend meer medewerkers aanwezig.

5. Resultaten van het onderzoek spoor 2: Onderzoek naar het effectiever inzetten van het werkplekconcept

5.1. Algemeen

In de werkplekmeting is duidelijk zichtbaar dat er bezettingspiekuren en bezettingsdaluren zijn.

Een te kort aan werkplekken is daarmee een momentopname. Er zijn wellicht wel voldoende werkplekken, maar er willen teveel mensen op hetzelfde moment gebruik van maken. Er is dus geen structureel tekort, maar een disbalans in de vraag naar werkplekken. De vraag doet zich dus voor op welke manieren we die disbalans kunnen beïnvloeden en een meer evenwichtige vraag kunnen realiseren.

5.2. Roosters

Dienstverlening is een cluster met veel operationele taken. Een groot deel van de medewerkers werkt op basis van inroostering. Bij het inroosteren wordt van oudsher veel rekening gehouden met de voorkeuren van de medewerkers voor vrije dagen of dagdelen. Mede hierdoor worden de piekuren en daluren veroorzaakt. De vraag doet zich hierbij voor of we in voldoende mate het werk inroosteren of juist het verlot. En of hierdoor niet juist de onevenwichtige bezetting (en dus de disbalans) veroorzaakt wordt.

Mogelijk heeft ook onze klant een voorkeur om juist afspraken te maken tijdens onze bezettingsdaluren door onze afspraken capaciteit juist tijdens die bezettingsdaluren te vergroten kunnen wij wellicht een meer evenwichtige bezetting en werkdruk realiseren. Natuurlijk is het lastig om dit te realiseren vanuit de huidige rooster. Er is echter een groot aantal tijdelijke en ingehuurde krachten. En ook momenten van bezettingswijzigingen kunnen aangegrepen worden om om te schakelen naar meer evenwichtige roosters. .

5.3. Sturing op het werkplekconcept

Zoals eerder opgemerkt wordt er niet of onvoldoende gestuurd op het naleven van het gekozen werkplekconcept.

De oorspronkelijke verwachting dat medewerkers elkaar gaan aanspreken op het naleven van het concept blijkt in praktijk niet uit te komen. Dit blijkt ook uit het feit dat werkplekken vaak in gebruik zijn (getuige het feit dat er spullen liggen) maar dat er geen medewerker op de werkplek aanwezig is. Er had op dat moment een andere collega van de werkplek gebruik kunnen maken. De werkplek wordt zo niet efficiënt gebruikt. De cijfers hiervan zijn terug te vinden in bijlage 1.

Ook het vasthouden aan huisvesting met teams bij elkaar doet afbreuk aan het efficiënt gebruiken van alle werkplekken. Wanneer de norm is dat teams bij elkaar gaan zitten worden lege plekken bij een team niet gebruikt door een ander team en zal men eerder een tekort aan werkplekken ervaren.

Overwogen kan worden vanuit het management meer te gaan sturen op het beter naleven van het gekozen werkplekconcept.

5.4. Andere beïnvloedingsmogelijkheden

Overleggen worden vaak georganiseerd op de dagen dat de meeste mensen werken. Hierdoor worden de pieken mede veroorzaakt. Onderzocht zou kunnen worden of het mogelijk is af te wijken van de huidige overlegpatronen en overleggen wisselend op andere dagdelen te organiseren, op andere locaties, of juist op tijdstippen met bezettingsdaluren.

5.5. Toekomstige ontwikkeling formatie en bezetting

Over de toekomstige ontwikkelingen in de formatie van het cluster dienstverlening is nog geen duidelijkheid te verkrijgen. Er zijn geen betrouwbare trends, eerdere verwachtingen zijn niet uitgekomen waardoor ook onzekerheid ontstaat voor de toekomst. Afnemende taken lijken vooralsnog steeds gecompenseerd te worden door nieuwe taken.

6. Resultaten van het onderzoek spoor 3: In beeld brengen van de mogelijkheden om het aantal werkplekken uit te breiden

6.1. Algemeen en voorwoord kostenopgave

In samenwerking met medewerkers van het project Nieuw Gemeentehuis is onderzocht of en op welke wijze het aantal basiswerkplekken aan zowel de Verdilaan als De Laan van de Glazen Stad kan worden uitgebreid. Daarbij is omwille van de volledigheid een categorie aanpassingen toegevoegd, namelijk "Aanpassingen zonder bouwkundige ingrepen maar met vergaande inbreuk op het werkplekconcept". In deze categorie zijn aanpassingen opgenomen betreffende het vervangen van bepaalde ruimtes met een andere bestemming, door ruimtes met basiswerkplekken. De mate waarin inbreuk wordt gedaan op het werkplekconcept wordt mede bepaald door de hoeveelheid van dergelijke aanpassingen die wordt doorgevoerd (bijvoorbeeld 1 huiskamer vervangen die nauwelijks gebruikt wordt is minder ingrijpend dan alle huiskamers vervangen).

Bijlage 2 bevat plattegronden van de gebouwen waarin is aangegeven welke aantallen uitbreidingen per soort op welke locaties mogelijk zijn.

Eenmalige kosten

Voor alle mogelijke aanpassingen is aangegeven welke eenmalige basiskosten per aanpassing gemaakt moeten worden. Aangezien het ondoenlijk is De Groene Schakel voor iedere mogelijke aanpassing nu een offerte te laten uitbrengen is gewerkt met bekende standaardbedragen. Die bedragen € 2.000,- voor een bureau met stoel, beeldscherm met standaard, dockingstation, toetsenbord en muis.

Afhankelijk van de exacte locatie en situatie ter plekke kunnen er extra effecten en kosten zijn in verband met het aanpassen van de infrastructuur (bekabeling e.d.) en het klimaat.

Mogelijkerwijs hebben aanpassingen ook consequenties voor het voldoen aan de Arbonorm en leidt dit tot extra aanpassingen en kosten.

Periodieke kosten

Er zijn geen standaardbedragen voor periodieke kosten van De Groene Schakel voor schoonmaak en onderhoud per extra basiswerkplek te geven. Schoonmaakkosten bijvoorbeeld worden in het contract niet gekoppeld aan het aantal werkplekken maar aan het aantal vierkante meters. Een eerdere actie voor het bijplaatsen van 2 bureaus heeft niet tot hogere periodieke kosten geleid. Wanneer er echter een groter aantal wijzigingen wordt doorgevoerd kan het zijn dat er wel extra periodieke kosten van toepassing zijn bijvoorbeeld vanwege het aanpassen van klimaatinstallaties waardoor extra onderhoudskosten begroot worden.

Reserveringen voor onderhoud en vervanging van de extra ICT-voorzieningen zijn niet separaat opgenomen. Deze kosten zullen worden meegenomen in de begroting van periodieke vervangingsrondes waarbij met een vaste frequentie de voorzieningen na afschrijving worden vervangen.

Wanneer beslissingen zijn genomen over de wenselijkheid van bepaalde aanpassingen dienen exacte offertes te worden opgevraagd om zo inzicht te verkrijgen in de exacte eenmalige en periodieke kosten inclusief eventuele noodzakelijke aanpassingen ten behoeve van de infrastructuur, het klimaat en de Arbonorm. Pas als e.e.a. inzichtelijk is kan een definitief besluit worden genomen.

6.2. Aanpassingen eenvoudig in te passen zonder inbreuk op het werkplekconcept.

Aan de Verdilaan:

Het bijplaatsen van 2 bureaus op 3 eilanden met basiswerkplekken op de eerste etage (op de plattegrond oranje gemarkeerd met het cijfer 1 er in). Hiermee kunnen totaal 6 extra basiswerkplekken worden gerealiseerd. Deze uitbreiding geeft geen inbreuk op het werkplekconcept maar zal, wanneer ze bezet zijn, wel een toename van geluid en drukte kunnen geven vanwege een groter aantal aanwezige medewerkers. In deze ruimte is ook het KCC gehuisvest.

Aan de laan van de Glazen Stad:

Het bijplaatsen van 2 bureaus op het eiland met basiswerkplekken op de eerste etage bij de Servicedesk (op de plattegrond oranje gemarkeerd met het cijfer 1 er in) en 2 bureaus in de projectruimte op de tweede etage (op de plattegrond oranje gemarkeerd met het cijfer 1 er in). Hiermee kunnen totaal 4 extra basiswerkplekken worden gerealiseerd. Deze uitbreiding geeft geen inbreuk op het werkplekconcept maar zal, wanneer ze bezet zijn, wel een toename van geluid en drukte kunnen geven vanwege een groter aantal aanwezige medewerkers.

6.3. Aanpassingen eenvoudig in te passen met enige inbreuk op het werkplekconcept.

Aan de Verdilaan:

Het bijplaatsen van 1 bureau in de 3 stilte-/belruimtes op de eerste etage (op de plattegrond paars gemarkeerd met het cijfer 2 er in). Hiermee kunnen 3 extra basiswerkplekken worden gerealiseerd. Deze uitbreiding geeft enige inbreuk op het werkplekconcept omdat er dan geen stilte-/belruimte voor 1 persoon meer zal zijn aan de Verdilaan. Bij minder drukte zijn onbezette ruimtes, zoals spreekkamers eventueel wel te gebruiken hiervoor.

Aan de laan van de Glazen Stad:

Geen.

6.4. Aanpassingen zonder bouwkundige ingrepen maar met vergaande inbreuk op het werkplekconcept

Aan de Verdilaan:

Het vervangen van huiskamers en bel-/overleg ruimtes op de eerste etage (op de plattegrond groen gemarkeerd met het cijfer 3 er in). Hiermee kunnen per huiskamer 4 extra basiswerkplekken worden gerealiseerd en per bel-/overleg ruimte 2 extra basiswerkplekken, totaal dus 14 basiswerkplekken. Deze uitbreiding geeft vergaande inbreuk op het werkplekconcept omdat er dan geen of minder huiskamers beschikbaar zijn voor informeel overleg en of pauzes. Het opheffen van de overleg ruimtes zal extra druk geven op de reserveerbare vergaderzalen op de begane grond.

Verder is het mogelijk de fractiekamers (op de plattegrond blauw gemarkeerd met het cijfer 4 er in) te vervangen door ruimtes met basiswerkplekken. De fracties zouden dan over moeten stappen op een concept waarbij zij gebruik kunnen maken van de vergaderzalen op de begane grond. In de vergaderzalen (of elders in het pand) kunnen afsluitbare kasten worden gemaakt waar eigendommen van de fractie kunnen worden opgeslagen. Hiermee kunnen per kleinere fractiekamer 6 extra basiswerkplekken worden gerealiseerd en per grotere fractiekamer 8 extra basiswerkplekken. In totaal gaat het dus om 56 basiswerkplekken. Deze uitbreiding geeft vergaande inbreuk op het werkplekconcept omdat er dan geen vaste fractiekamers meer beschikbaar zijn.

Aan de laan van de Glazen Stad:

Het vervangen van huiskamers, de 'bankenoverlegplekken' en de bel-/overleg ruimtes op de eerste, tweede en derde etage (op de plattegrond groen gemarkeerd met het cijfer 3 er in). Hiermee kunnen per huiskamer 4 extra basiswerkplekken, per 'bankenoverlegplek' 4 extra basiswerkplekken en per bel-/overleg ruimte 2 extra basiswerkplekken worden gerealiseerd. Deze uitbreiding geeft vergaande inbreuk op

het werkplekconcept omdat er dan geen of minder huiskamers beschikbaar zijn voor informeel overleg en of pauzes. Het opheffen van één of meerdere overlegruimtes zal de druk op de reserveerbare overlegruimtes vergroten.

Voor de volledigheid wordt nog vermeld dat het ook mogelijk is de kamers van het college van B&W om te zetten naar basiswerkplekken. Per kamer kunnen hier 4 basiswerkplekken worden gerealiseerd, met uitzondering van de kamer van de burgemeester waar 6 basiswerkplekken kunnen worden gerealiseerd. Vanwege het feit dat al bekend is dat dat als ongewenst zal worden beoordeeld is dit niet verder uitgewerkt.

6.5. Samenvatting uitbreidingsmogelijkheden

In het onderstaande overzicht is per mogelijke uitbreiding aangegeven hoeveel basiswerkplekken het betreft, wat de impact is, wat de kosten zijn, Daarbij is aangegeven hoeveel gebruik wordt gemaakt van de huidige bestemming van de ruimte op basis van de resultaten van de bezettingsgraadmeting. Hiermee wordt een indicatie gegeven over de wenselijkheid van de aanpassing.

Uitbreidingsmogelijkheden Verdilaan

locatie	Huidige bestemming	Impact op werkplek-concept	Geschatte kosten aanpassing	# basiswerk-plekken mogelijk	bezetting huidige gebruik
VL 1 ^e , eilanden vergroten	Lege ruimte	Geen	€ 12.000,-	6	Geen
VL 1 ^e , stilte/belruimte	Lege ruimte	Beperkt	€ 6.000,-	3	70-90%
VL 1 ^e , huiskamer blauw	Huiskamer	Groot	€ 8.000,-	4	10-50%
VL 1 ^e , huiskamer groen	huiskamer	Groot	€ 8.000,-	4	10-50%
VL 1 ^e , bel-/overlegruimte 1	Overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	10-30%
VL 1 ^e , bel-/overlegruimte 2	Overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	10-30%
VL 1 ^e , bel-/overlegruimte 3	Overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	10-30%
VL 1 ^e , kleine Fractiekamer 1	Factiekamer	Groot	€ 12.000,-	6	Onbekend*
VL 1 ^e , kleine Fractiekamer 2	Factiekamer	Groot	€ 12.000,-	6	Onbekend*
VL 1 ^e , kleine Fractiekamer 3	Factiekamer	Groot	€ 12.000,-	6	Onbekend*
VL 1 ^e , kleine Fractiekamer 4	Factiekamer	Groot	€ 12.000,-	6	Onbekend*
VL 1 ^e , grote fractiekamer 5	Factiekamer	Groot	€ 16.000,-	8	Onbekend*
VL 1 ^e , grote fractiekamer 6	Factiekamer	Groot	€ 16.000,-	8	Onbekend*
VL 1 ^e , grote fractiekamer 7	Factiekamer	Groot	€ 16.000,-	8	Onbekend*
VL 1 ^e , grote fractiekamer 8	Factiekamer	Groot	€ 16.000,-	8	Onbekend*

*=Overdag geen gebruik, de meting heeft niet in de avonden plaatsgevonden

Uitbreidingsmogelijkheden Laan van de Glazen Stad

locatie	Huidige bestemming	Impact op werkplek-concept	Geschatte kosten aanpassing	# basiswerk-plekken mogelijk	Frequentie huidige gebruik
LvdGS 1e, eiland vergroten bij SD	Lege ruimte	Geen	€ 4.000,-	2	Geen
LvdGS 2 ^e , projectruimte	Lege ruimte	Geen	€ 4.000,-	2	Geen
LvdGS 1 ^e , huiskamer blauw	Huiskamer	Groot	€ 8.000,-	4	10-30%
LvdGS 1 ^e , huiskamer groen	Huiskamer	Groot	€ 8.000,-	4	10-30%
LvdGS 1 ^e , overlegruimte 1	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	10-30%
LvdGS 1e, overlegruimte 2	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	30-50%
LvdGS 1e, overlegruimte 3	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	30-50%
LvdGS 1e, overlegruimte 4	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	30-50%
LvdGS 1e, overlegruimte 5	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	10-30%
LvdGS 1e, overlegruimte 6	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	0-10%
LvdGS 1e, overlegruimte 7	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	10-30%
LvdGS 1e, overlegruimte 8	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	10-30%
LvdGS 1e, overlegruimte 9	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	10-30%
LvdGS 1e, banken-overlegplekken	Informele overlegruimte	Groot	€ 8.000,-	4	10-30%
LvdGS 2 ^e , huiskamer blauw	Huiskamer	Groot	€ 8.000,-	4	10-30%
LvdGS 2 ^e , huiskamer groen	Huiskamer	Groot	€ 8.000,-	4	10-30%
LvdGS 2 ^e , overlegruimte 1	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	10-30%
LvdGS 2e, overlegruimte 2	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	30-50%
LvdGS 2e, overlegruimte 3	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	30-50%
LvdGS 2e, overlegruimte 4	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	10-30%
LvdGS 2e, overlegruimte 5	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	30-50%
LvdGS 2e, overlegruimte 6	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	30-50%
LvdGS 2e, banken-overlegplekken groen	Informele overlegruimte	Groot	€ 8.000,-	4	10-30%
LvdGS 2e, banken-overlegplekken blauw	Informele overlegruimte	Groot	€ 8.000,-	4	10-30%
LvdGS 3 ^e , huiskamer	Huiskamer	Groot	€ 8.000,-	4	10-30%

blauw					
LvdGS 3 ^e , huiskamer groen	Huiskamer	Groot	€ 8.000,-	4	10-30%
LvdGS 3 ^e , overlegruimte 1	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	10-30%
LvdGS 3e, overlegruimte 2	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	30-50%
LvdGS 3e, overlegruimte 3	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	30-50%
LvdGS 3e, overlegruimte 4	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	10-30%
LvdGS 3e, overlegruimte 5	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	30-50%
LvdGS 3e, overlegruimte 6 (brainstormruimte)	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	10-30%
LvdGS 3e, overlegruimte 7	overlegruimte	Groot	€ 4.000,-	2	30-50%
LvdGS 3e, banken- overlegplekken groen	Informele overlegruimte	Groot	€ 8.000,-	4	10-30%
LvdGS 3e, banken- overlegplekken blauw	Informele overlegruimte	Groot	€ 8.000,-	4	10-30%

7. Aanbevelingen

In de bezettingsgraadmeting is te zien dat er met gebruikmaking van de ruimtes in het pand van Patijnenburg geen tekort aan werkplekken is. Wanneer we de bezetting van dit pand projecteren op en meetellen in de bezetting van de Verdilaan dan is er op het hoogste piekbezettingsmoment zeker geen tekort aan werkplekken.

Vanwege de piekbezettingsmomenten zijn er soms zeer weinig lege basiswerkplekken beschikbaar waardoor de beleving van schaarste zal ontstaan, die nog eens vergroot wordt door de wens om als team bij elkaar te zitten.

Voorgesteld wordt daarom om voor om de volgende aanpassingen gespecificeerde en complete offertes aan te vragen bij De Groene Schakel (incl. onderzoeken van effecten op andere genoemde aspecten) en bij een acceptabele uitkomst hiervan aan het college voor te stellen deze uitbreidingen te realiseren:

- Het omzetten van de 3 bel-/overlegruimte van de eerste etage van de Verdilaan om te zetten naar 3 kamers met elk 2 basiswerkplekken om zo 6 extra basiswerkplekken te realiseren.

De bovenstaande aanpassingen worden voorgesteld omdat deze ruimtes in de huidige situatie het minst gebruikt worden (lage bezettingsgraad), er alternatieven voor het huidige doel beschikbaar zijn (andere overlegruimtes en spreekkamers) en omdat de impact op het werkplekconcept gering is. Bovendien wordende minste negatieve effecten verwacht qua bijkomende kosten en omgeving (rumoer).

Wanneer extra uitbreiding wenselijk is wordt voorgesteld de aangegeven eilanden te vergroten om zo 6 extra basiswerkplekken te realiseren of in overleg te gaan over het herbestemmen van enkele fractiekamers. Het aanpassen van de huiskamers wordt afgeraden vanwege de grotere impact op het werkplekconcept.

Verder wordt voorgesteld binnen het cluster Dienstverlening de piekbezettingsmomenten te gaan beïnvloeden door onder andere het sturen op en handhaven van het werkplekconcept, roosteraanpassingen en overlegaanpassingen.

Argumenten hiervoor zijn;

- Met de uitbreiding wordt tegemoet gekomen aan het feit dat er oorspronkelijk met een lagere bezetting werd gerekend dan er uiteindelijk in praktijk is, echter blijft de uitbreiding beperkt
- Het beperken van de uitbreidingen is van belang omdat er nu ook al leegstand is op dalbezettingsmomenten. Iedere uitbreiding helpt op piekbezettingsmomenten maar leidt tevens tot extra verspilling gedurende de dalbezettingsmomenten. Het is dus zaak om waar dit mogelijk is ook te sturen op een zo evenwichtig mogelijke bezetting.
- Aanpassingen van de gebouwen zo snel na de oplevering liggen politiek en in de publieke opinie gevoelig. Het lijkt verstandig de aanpassingen en de daarmee gepaard gaande kosten zo beperkt mogelijk te houden.
- Er is geen stabiele situatie die of betrouwbaar toekomst perspectief dat andere aanpassingen nu rechtvaardigt.

Bijlage 1a

bezetting werkplekken Verdilaan en Patijnenburg eerste week

Datum	Meting bezette wp	basis-wp	stille-wp	project-ruimte wp	call-centre wp	infor-mele wp	totaal Verdi-laan	totaal Patij-nenburg	totaal	basis-wp vrij
(beschikbaar		85	18	6	12	24	145)			
11-6-2018	1	34	11	0	0	2	47	0	47	51
maandag	2	68	15	1	7	10	101	5	106	17
	3	68	15	2	8	13	106	6	112	17
	4	63	13	0	11	12	99	6	105	22
	5	51	13	0	8	10	82	6	88	34
	6	31	2	0	7	5	45	0	45	54
12-6-2018	1	32	9	0	3	7	51	13	64	53
dinsdag	2	54	17	0	8	8	87	14	101	31
	3	65	18	0	10	5	98	14	112	20
	4	61	13	0	12	6	92	15	107	24
	5	53	11	0	7	7	78	13	91	32
	6	23	5	2	6	9	45	11	56	62
13-6-2018	1	35	11	0	2	1	49	0	49	50
woensdag	2	55	18	3	10	7	93	1	94	30
	3	61	15	0	10	4	90	0	90	24
	4	52	14	0	8	5	79	0	79	33
	5	44	12	0	8	8	72	0	72	41
	6	23	4	0	6	2	35	0	35	62
14-6-2018	1	25	10	3	1	2	41	12	53	60
donderdag	2	53	10	4	9	6	82	14	96	32
	3	55	17	2	9	11	94	15	109	30
	4	52	16	2	10	6	86	13	99	33
	5	43	14	0	7	7	71	10	81	42
	6	27	7	0	3	2	39	6	45	58
15-6-2018	1	27	6	0	2	0	35	0	35	58
vrijdag	2	39	15	0	10	2	66	0	66	46
	3	40	15	0	10	7	72	0	72	45
	4	38	12	0	10	7	67	0	67	47
	5	29	13	0	10	7	59	0	59	56
	6	14	8	0	7	0	29	0	29	71

bezetting werkplekken Verdilaan en Patijnenburg tweede week

Datum	Meting bezette wp	basis-wp	stille-wp	project-ruimte wp	call-centre wp	infor-mele wp	totaal Verdi-laan	totaal Patij-nenburg	totaal	# basis-wp vrij
(beschikbaar		85	18	6	12	24	145)			
18-6-2018	1	35	7	0	1	2	45	2	47	50
maandag	2	59	11	1	10	7	88	6	94	26
	3	64	12	1	10	7	94	8	102	21
	4	59	12	0	12	8	91	4	95	26
	5	51	9	1	9	6	76	2	78	34
	6	21	4	1	7	5	38	3	41	64
19-6-2018	1	26	7	0	1	2	36	15	51	59
dinsdag	2	55	18	4	11	7	95	14	109	30
	3	67	15	3	9	10	104	22	126	18
	4	59	12	3	11	11	96	18	114	26
	5	56	11	5	8	11	91	15	106	29
	6	22	5	3	6	8	44	8	52	63
20-6-2018	1	32	7	0	1	0	40	0	40	53
woensdag	2	53	17	0	10	4	84	0	84	32
	3	58	16	0	11	4	89	0	89	27
	4	58	15	0	8	2	83	0	83	27
	5	44	14	0	8	3	69	0	69	41
	6	32	9	0	6	0	47	0	47	53
21-6-2018	1	27	7	0	0	2	36	6	42	58
donderdag	2	55	9	2	8	5	79	10	89	30
	3	61	9	2	9	8	89	9	98	24
	4	59	9	1	12	7	88	8	96	26
	5	55	11	1	9	10	86	6	92	30
	6	30	4	0	6	4	44	3	47	55
22-6-2018	1	26	7	0	1	1	35	0	35	59
vrijdag	2	46	12	6	6	1	71	0	71	39
	3	47	15	0	9	5	76	0	76	38
	4	40	12	0	7	2	61	0	61	45
	5	29	11	1	6	4	51	0	51	56
	6	19	5	0	7	0	31	0	31	66

Bijlage 1b

Bezetting werkplekken Laan van de Glazen Stad eerste week

Datum	meting bezette wp	basis-wp	stilte-wp	project-ruimte wp	call-centre wp	infor-mele wp	totaal LvdGS	basis-wp vrij	andere wp vrij	Opmerking
(beschikbaar		254	58	15	8	57	392)			
25-6-2018	1	146	24	9	5	8	192	108	92	
maandag	2	222	54	12	7	29	324	32	36	
	3	235	52	11	6	35	339	19	34	
	4	200	41	12	7	20	280	54	58	
	5	184	33	10	6	24	257	70	65	
	6	123	25	10	5	18	181	131	80	
26-6-2018	1	106	16	2	4	8	136	148	108	
dinsdag	2	218	47	8	5	22	300	36	56	
	3	234	52	8	5	29	328	20	44	
	4	163	41	4	4	23	235	91	66	PV-uitje
	5	141	34	7	4	20	206	113	73	PV-uitje
	6	76	20	4	4	1	105	178	109	PV-uitje
27-6-2018	1	100	14	4	5	2	125	154	113	staking OV
woensdag	2	181	30	8	5	16	240	73	79	staking OV
	3	187	33	12	6	18	256	67	69	staking OV
	4	175	30	8	4	14	231	79	82	staking OV
	5	165	31	8	5	12	221	89	82	staking OV
	6	88	18	8	4	3	121	166	105	staking OV
28-6-2018	1	109	12	7	3	2	133	145	114	*
donderdag	2	199	36	9	5	12	261	55	76	*
	3	207	46	14	5	10	282	47	63	*
	4	181	36	12	6	4	239	73	80	*
	5	150	31	9	4	11	205	104	83	*
	6	79	18	4	4	11	116	175	101	*
29-6-2018	1	66	5	3	4	1	79	188	125	staking OV
vrijdag	2	124	22	11	6	13	176	130	86	staking OV
	3	139	21	10	5	15	190	115	87	staking OV
	4	106	19	4	4	14	147	148	97	staking OV
	5	76	13	7	4	5	105	178	109	staking OV
	6	23	8	4	4	0	39	231	122	staking OV

*=staking OV en Veteranendag

bezetting werkplekken Laan van de Glazen Stad tweede week

Datum	meting bezette wp	basis-wp	stille-wp	project-ruimte wp	call-centre wp	infor-mele wp	totaal LvdGS	basis-wp vrij	andere wp vrij	Opmerking
(beschikbaar		254	58	15	8	57	392)			
2-7-2018 maandag	1	110	19	5	7	6	147	144	101	
	2	217	39	12	8	26	302	37	53	
	3	223	46	13	8	31	321	31	40	
	4	196	42	11	5	12	266	58	68	
	5	164	37	11	4	15	231	90	71	
	6	93	23	8	4	6	134	161	97	
3-7-2018 dinsdag	1	141	23	6	6	6	182	113	97	
	2	227	46	8	7	18	306	27	59	
	3	232	53	12	8	19	324	22	46	
	4	213	57	8	4	18	300	41	51	
	5	171	39	8	4	20	242	83	67	
	6	93	21	9	4	8	135	161	96	
4-7-2018 woensdag	1	100	14	4	5	2	125	154	113	
	2	195	40	8	8	14	265	59	68	
	3	193	42	5	8	15	263	61	68	
	4	177	32	3	6	17	235	77	80	
	5	154	31	3	6	18	212	100	80	
	6	81	15	0	3	10	109	173	110	
5-7-2018 donderdag	1	138	23	9	4	11	185	116	91	
	2	207	40	6	5	13	271	47	74	
	3	219	45	1	5	15	285	35	72	
	4	211	43	11	5	16	286	43	63	
	5	198	36	9	6	15	264	56	72	
	6	72	15	4	3	10	104	182	106	Zomer BBQ
6-7-2018 vrijdag	1	66	5	3	4	1	79	188	125	
	2	124	22	11	6	13	176	130	86	
	3	139	21	10	5	15	190	115	87	
	4	109	18	9	3	5	144	145	103	
	5	72	12	8	3	2	97	182	113	
	6	30	8	3	3	3	47	224	121	

Bijlage 2

In separaat bestand bijgevoegd:

18-0175347 bijlage 2: Plattegronden met weergave uitbreidingsmogelijkheden

Bijlage 3

Rapportage Measuremen Verdilaan (incl. Patijnenburg) in separate bestanden bijgevoegd:

18-0175348 bijlage 3a: heatmaps

18-0175349 bijlage 3b: rapportage

Bijlage 4

Rapportage Measuremen Laan van de Glazen Stad in separate bestanden bijgevoegd:

18-0187268 bijlage 4a: heatmaps

18-0187269 bijlage 4b: rapportage